

Sisekaitseakadeemia
Finantskolledž

Gerda Konrad

ETTEVÕTTE EFEKTIIVSUS G4S EESTI AS NÄITEL

Lõputöö

Juhendaja: Maret Güldenkoh, MBA

Tallinn 2016

SISEKAITSEAKADEEMIA LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

Finantskolledž	Juuni 2016
<p>Töö pealkiri eesti keeles: Ettevõtte efektiivsus AS G4S Eesti AS näitel</p> <p>Töö pealkiri võõrkeeles: Company's Efficiency, Based on the Example of G4S Eesti AS</p> <p>Töö on kirjutatud eesti keeles ja koosneb 39 leheküljest. Töös on kasutatud 29 allikat, millele on viidatud. Teema on aktuaalne, sest majandusaasta aruanne ei anna põhjalikku ülevaadet ettevõttes tehtud finantsotsuste efektiivsuse kohta ning lõputöös teostatakse finantsanalüüs. Finantsanalüüs on vajalik, kuna Eesti ettevõtluskeskkond on pidevas muutumises ning eristumiseks on vajalik turule tulla uute toodete ja teenusega</p> <p>Töö probleemiks on see, et majandusaasta aruanded ei sisalda ettevõttes langetatud finantsjuhtimisotsuste kohta piisavalt sisukat informatsiooni ning edaspidiste otsuste tegemine on keeruline. Ainult turupositsiooni põhjal anda hinnang ettevõtte seisundile ei ole kindlasti ratsionaalne. Samuti ei saa teha edasisi finantsjuhtimisotsuseid ainult turuseisundi põhjal.</p> <p>Lõputöö eesmärgiks on anda hinnang G4S Eesti AS efektiivsusele. Lõputöö eesmärgi saavutamiseks püstitati järgmised uurimisülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anda ülevaade finantsanalüüsi teoreetilistest lähtekohtadest. 2. Anda ülevaade finantsanalüüsi meetoditest. 3. Analüüsida AS G4S Eesti turupositsiooni teiste turvateenust pakkuvate ettevõtete seas. 4. Analüüsida AS G4S Eesti efektiivsust. <p>Töös teostatakse finantsanalüüs, suhtarvude analüüs ja selgitatakse välja G4S turupositsioon Eestis. Analüüsid tehakse majandusaasta aruannete põhjal. Lõputöös kasutatakse kvantitatiivset uurimismeetodit.</p>	
Võtmesõnad: finantsanalüüs, majandusaasta aruanne, turvaettevõtte	
Võõrkeelsed võtmesõnad: financial analysis, accounting year, security company	
Lõputöö seos riiklike arengukavade ja prioriteetidega: Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia raamatukogu	
<p>Töö autor:</p> <p>Olen koostanud lõputöö iseseisvalt. Kõik lõputöö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, seisukohad, kirjalikest allikatest ja mujal allikates saadud info on nõuetekohaselt viidatud. Olen nõus oma lõputöö avaldamisega elektroonilises keskkonnas.</p> <p>Allkiri:</p>	
Vastab lõputöö nõuetele	Allkiri:
Juhendaja: Maret Güldenkoh	
Kaitsmisele lubatud	Allkiri:
Kolledži direktor: Uno Silberg	

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. ETTEVÕTTE FINANTSANALÜÜSI OLEMUS.....	6
1.1 Finantsanalüüsi vajalikkus	6
1.2 Finantsanalüüsi meetodid.....	11
2. G4S EESTI AS TURUPOSITSIOON.....	19
2.1 Turvateenust pakuvad ettevõtjad Eestis	19
2.2 G4S Eesti AS efektiivsus	22
KOKKUVÕTE.....	31
SUMMARY	33
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU.....	35
LISAD	37
Lisa 1. AS G4S kasumiaruande horisontaalanalüüs.....	37
Lisa 2. AS G4S bilansi horisontaalanalüüs	38
Lisa 3. AS G4S <i>Du-Pont</i> ’i puu.....	39

SISSEJUHATUS

Ettevõtja eesmärk on oma majandusliku tegevusega teenida kasumit ning maksimeerida selle omanike rikkust. Selleks, et edu saavutada, on vaja teadmisi finantsvaldkonnast ning neid teadmisi tuleb oskuslikult rakendada. Informatsiooni ettevõtte finantsnäitajate kohta on võimalik saada ettevõtte finantsaruannetest. Need võimaldavad teha ettevõtte tulevikuga seotud otsuseid ning planeerida võimalikke muutusi. Põhjalikult analüüsitud finantsaruanded aitavad kaasa strateegiliselt õigete juhtimisotsuste tegemisel ning mõista aruannetes esinevate kirjete tähendust.

Lõputöö uurimisobjektiks on valitud AS G4S Eesti, mis on suurima turuosaga turvaettevõtte Eesti turul. G4S tegevusharuks turvatöö ja avalik korrakaitse.

Töö teema on aktuaalne, kuna majandusaasta aruanne ei anna põhjalikku ülevaadet ettevõttes tehtud finantsotsuste efektiivsuse kohta ning lõputöös teostatakse finantsanalüüs. Finantsanalüüs on vajalik, kuna Eesti ettevõtluskeskkond on pidevas muutumises ning eristumiseks on vajalik tulla turule uute toodete ja teenustega.

Lõputöö uudsuseks on see, et teostatakse finantsanalüüs ühele suurimale turvaettevõttele, mille tulemuse põhjal saavad teadmisi jätkusuutlikuks arenguks ka teised turvaettevõtjad.

Lõputöö probleemiks on see, et majandusaasta aruanded ei sisalda ettevõttes langetatud finantsjuhtimisotsuste kohta piisavalt sisukat informatsiooni ning edaspidiste otsuste tegemine on keeruline. Ainult turupositsiooni põhjal anda hinnang ettevõtte seisundile ei ole kindlasti ratsionaalne. Samuti ei saa teha edasisi finantsjuhtimisotsuseid ainult turuseisundi põhjal.

Lõputöö eesmärgiks on anda hinnang G4S Eesti AS efektiivsusele.

Eesmärgi täitmiseks on püstitatud järgmised uurimisülesanded:

1. Anda ülevaade finantsanalüüsi teoreetilistest lähtekohtadest.
2. Anda ülevaade finantsanalüüsi meetoditest.
3. Analüüsida AS G4S Eesti turupositsiooni teiste turvateenust pakkuvate ettevõtete seas.

4. Analüüsida AS G4S Eesti efektiivsust.

Lõputöös kasutatakse kvantitatiivset uurimismeetodit. Majandusaasta aruannete põhjal teostatakse ettevõtte finantsanalüüs, suhtarvude analüüs ja selgitatakse välja G4S turupositsioon Eestis.

Töö esimeses osas antakse ülevaade finantsanalüüsi teoreetilistest lähtepunktidest ning kirjeldatakse finantsanalüüsi meetodeid. Esimeses alapeatükis antakse ülevaade finantsanalüüsi vajalikkust ettevõtete jaoks ning teises alapeatükis antakse ülevaade finantsanalüüsi erinevate meetodite kohta.

Töö teises peatükis antakse ülevaade turvaettevõtjatest Eestis ning teostatakse G4S Eesti AS finantsanalüüs. Esimeses alapeatükis antakse ülevaade turvateenuse valdkonnast ning teostatakse võrdlusanalüüs turul tegutsevate konkurentidega. Töö teises alapeatükis teostatakse G4S Eesti AS finantsanalüüs ning tehakse järeldused ettevõtte finantsseisundi kohta.

Lõputöö koostamisel on kasutatud peamiselt erialaseid raamatuid, teadusartikleid, internetiallikaid ning turvaettevõtjate 2012-2014 majandusaasta aruandeid.

1. ETTEVÕTTE FINANTSANALÜÜSI OLEMUS

1.1 Finantsanalüüsi vajalikkus

Finantsaruanded kajastavad ettevõtja majanduslikku sh rahalist olukorda. Need on peamised infoallikad, mille järgi on võimalik hinnata ettevõtte kasumlikkust või kahjulikkust. Kaubanduse tekke ja raha kasutuselevõtu järgselt on finantsaruanded ettevõtetele olulised, kuna enamasti tasutakse kaupade ja teenuste eest osamaksetega. Seetõttu on igale ettevõtjale oluline teada, milliseid ettevõtjaid saab usaldada ehk kellelt on kõige suurem tõenäosus saada kaupade eest raha laekumise. Iga ettevõtja huvides on olla võimalikult atraktiivne ning vajadusel viia sisse muudatusi.

Sõna „analüüs“ on kasutusel paljudes erinevates tähendustes. Kreeka keelest pärineva ja praegu rahvusvaheliseks sõnaks saanud „analüüsi“ esialgne tähendus oli „osadeks jaotamine“ või „koost lahti võtmine“. (Mereste, 1987, lk 5) Seega analüüsina mõistetakse niisugust käsitlemis- või uurimisviisi, mis toimub tervikobjekti koostisse kuuluvate elementide või objekti olemuse, tekke põhjuste jne mõistmiseks tähtsate omaduste üks teisest eraldamise teel. (Raudsepp, 1997, lk 14)

Finantsaruandluse analüüsi on defineeritud kui protsessi, mis identifitseerib, mõõdab ja ühendab majanduslikku informatsiooni, võimaldamaks teha selle kasutajatele adekvaatseid otsuseid. Finantsaruandluse analüüs kujutab endast ettevõtte rahandusliku olukorra hindamist möödunud perioodi andmete põhjal. (Aruste, 2006, lk 7) Finantsanalüüs on majandusüksuse mineviku (tavaliselt eelmise aasta või mitme eelmise aasta) ja oleviku (sama aasta või kuu) majandusliku seisundi uurimine, keskendades tähelepanu maksevõimele, käibe, kapitali struktuurile, rentaablusele ja teistele rahalistes näitajates väljenduvatele töötulemustele lahendamaks tekkinud probleeme või vältida nende tekkimist. (Mereste, 2003, lk 194) Finantsanalüüs aitab põhjalikumalt mõista finantsaruandlust ja on aluseks finantsotsuste vastuvõtmisel.

Finantsanalüüsis lähtutakse peamisest finantsaruannetest. Üheks neist on majandusaasta aruanne, mis sisaldab järgnevat informatsiooni (Raamatupidamiseseadus, §24):

1. Aruandluse osa, milles sisaldub bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ning aastaaruande lisad.
2. Mitteformaalne sõnaline osa, milles antakse ülevaade ettevõtte hetkeolukorrast ning tulevikuplaanidest.

Majandusaasta aruandes on selgitatud kasutatud arvutusmeetodeid ja hindamisaluseid. Auditeeritavate aruandes sisaldub ka audiitoripoolne otsus aruande korrektsuse osas. Peamisteks infoallikateks aruandes on bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ning omakapitali muutuste aruanne. Täiendav informatsioon on lisades ning tegevusaruandes.

Bilanss on raamatupidamise aastaaruande koostisosa, mis kajastab konkreetse kuupäeva seisuga raamatupidamiskohustulase finantsseisundit (vara, kohustusi ja omakapitali) (Raamatupidamise seadus, §5). Bilanss koosneb kahest osast – aktivast ja passivast. Bilansi aktiva kajastab firma käsutuses olevate varade (rahalised vahendid, nõuded, kinnisvara jne) väärtust. Bilansi passiva kajastab seda, milliste vahendite arvel on ettevõtte varad loodud. Nendeks vahendite allikateks on kohustused (tasumata arved, pangalaenuid jne) ja omakapital. (Bõtškova, Teearu, 1997, lk 12)

Raamatupidamise bilansist nähtuvad ettevõtte varad ja nende finantseerimise allikad mingi kuupäeva seisuga rahalises väljenduses. Möödunud perioodide analüüsimiseks kasutatakse eelnenud perioodi bilanssi ning perspektiivsel analüüsimisel kasutatakse plaanilist bilanssi. Bilanss kajastab ettevõtte arvestuslikku väärtust. Bilansi näitajate puuduseks on, et need kajastavad nn ajaloolisi andmeid, mis tihti ei vasta tegelikule olukorrale. (Teearu, Krumm, 2005, lk 16)

Samal ajal tuleb arvestada veel raamatupidamisbilansi piiratusega (Raudsepp, 1997, lk 13):

1. Bilanss ei peegelda tegelikku väärtust, sest hindamise aluseks on võetud soetamisväärtus.
2. Mõnele kirjele tuleb analüüsi käigus anda ligikaudne hinnang (nt. debitoorne võlg, tootmisvarud, põhivara).
3. Tuleb arvestada mõnede kirjete (nt. põhivara) väärtuskasvuga.

4. Bilans ei peegelda mitut olulist tegurit (nt. inimressursse), mille väärtust tuleb ligilähedaselt hinnata.

Kohustused on laenuks võetud vahendid. Kohustused kujutavad endast kolmandate isikute nõudeid, mille kustutamise eest vastutab ettevõtte oma varadega. Kohustused jagunevad lühi- ja pikaajalisteks. Omakapital näitab ettevõtte omanike-aktsionäride osaluse suurust ning koosneb otsestest investeringutest (aktsia- ehk põhikapitalist) ja jaotamata (akumuleeritud) kasumist. (Bõtškova, Teearu, 1997, lk 12-14)

Laenukohustusi tuleb ettevõttel teenindada tähtaegadest kinni pidades. Vastasel juhul võib edaspidine krediidi saamine kujuneda ettevõtte jaoks keeruliseks ning samas kannatab seega ka ettevõtte maine. Ettevõtte maine langus aga mõjub ka ettevõtte klientidele, kes ei pruugi teenuseid ja tooteid enam osta. Seega otseseks kaotajaks on ettevõtte omanikud ja ka teised huvigrupid, kelle jaoks on ettevõtte edu väga oluline.

Kasumiaruanne (tulude ja kulude aruanne) on raamatupidamisaruanne, mis kajastab raamatupidamiskohustuslase aruandeperioodi majandustulemust (tulusid, kulusid ja kasumit või kahjumit). (Raamatupidamise seadus, §18 lg 2) Eestis on kasumiaruandel kasutusel kaks skeemi: esimene on üles ehitatud kululiikide, teine funktsioonide järgi. Kasumiaruande skeem 1 rühmitab kulud nende iseloomu järgi (tööjõukulud, amortisatsioonikulu). Skeem 2 aga kulude funktsiooni järgi ettevõttes (müüdnud toodangu kulu, turustuskulud, üldhalduskulud) ehk osa kuluartikleid jagatakse eri kulukohtade vahel. (Kõomägi, 2006, lk 111)

Kasumiaruande skeemi valik sõltub ettevõtte tegevusalast. Skeemi 1 kasutavad sageli väiksemad ettevõtted ja teenindusettevõtted. Skeemi 2 kasutavad sagedamini tootmis- ja kaubandusettevõtted. Kasumiaruanne koostatakse tekkepõhise arvestusprintsipi alusel (tulud tuuakse ära nende arvestamise, mitte tegeliku laekumise ajal). Nõutud on tulude ja kulude vastavus ehk kuludena näidatakse tulude saavutamiseks tehtud väljaminekud. Kasumiaruandesse lülitatakse ka mitterahalised kulutused nagu näiteks põhivara amortisatsioon. (Teearu, Krumm, 2005, lk 15-16)

Finantsaruandluse analüüsi teoorias on hinnangu andmisel oluline eristada rahalisi ja mitterahalisi kulusid. Olulisemateks mitterahalisteks kuludeks kasumiaruandes on

materiaalse põhivara kulum ja immateriaalse põhivara kulum. Immateriaalne põhivara on näiteks arvuti tarkvara, kulutused uurimustele, asutamis- ja arenguväljaminekud, litsentsid, patendid, kaubamärgid. Seoses kulumiga on finantsanalüüsis kasutusel näitaja, mida nimetatakse kulumieelseks ärikasumiks. (Kõomägi, 2006, lk 111)

Huvigruppide teooria areng sai alguse Freemani 1984. aastal avaldatud tööst “Strategic management: A stakeholder approach”, millele tuginevad mitmed hilisemad valdkonna artiklid. Freeman käsitleb huvigruppidega ettevõttega seotud üksikisikuid või nende gruppe, mis võivad mõjutada või olla ise mõjutatud ettevõtte strateegia(s)t, saavutamaks ettevõtte poolt püstitatud eesmärgid. Finantsanalüüsist on huvitatud väga erinevad huvigrupid, kelleks võivad olla (Walters 1999, p. 99):

1. Juhtkond.
2. Omanikud (aktsionärid).
3. Pangad.
4. Tarnijad, kreditorid (kellele firma on võlgu).
5. Konkurendid.
6. Töötajad jne.

Erinevad osapooled on huvitatud erinevatest näitajatest, mida finantsanalüüsi teel saab arvutada. Üheks suureks huvirühmaks on ettevõtte kreditorid. Eristatakse lühi- ja pikaajalisi kreditore. Lühiajalistele kreditoridele on tähtis raha õigeaegne laekumine võlgnikult. Nemad on keskendunud ettevõtte jooksvale tegevusele ja finantsseisundile – võimele genereerida küllaldaselt raha põhitegevusest, kasum ja rentaablus on nende jaoks teisejärgulise tähtsusega. Pikaajalise kreditori tarvis on analüüsi raskem teha kui lühiajalise kreditori jaoks. Pikaajalisi kreditore huvitab ettevõtte kestev (pikaajaline) maksejõulisus, finantsstabiilsus ning neid huvitab võlgniku võime tasuda intresse ja võla põhisumma tähtajaks tagasimaksmine. Pikaajalised kreditorid soovivad minimeerida riske ning olla kindlad, et intresside ja põhisumma tasumiseks on võlgnikul ressursid olemas (Alver, Reinberg, 1999, lk 161-162). Suureks huvigrupiks on omanikud (ka potentsiaalsed omanikud) ja investeerimiskonsultandid. Enamus investoreid ei sea eesmärgiks aktsiate (osade) kontrollpaki omandamist, vaid loodavad saada investeringutulu dividendidena ja investeerimisobjekti turuhinna tõusu kaudu.

Aksionärid (osanikud) on huvitatud (tulevasest) kasumist, rentaablusest, dividendidest, maksejõulisusest. Aksionäre huvitab ka see, kuivõrd efektiivselt töötab ettevõtte juhtkond nende rikkuse suurendamisel. Ettevõtte juhtkonna huvi finantsaruannete vastu on mitmel põhjusel. Finantsaruannete infot kasutatakse paljude investeerimis-, finantseerimis- ja põhitegevusega seotud otsuste põhjendamisel. Seepärast on juhtkond huvitatud nii ettevõtte raha genereerimisvõimest kui ka rentaablus- ja võimendussuhtarvudest. Sageli ka juhtkonna tööd hinnatakse ja tasustatakse finantsnäitajatest lähtuvalt, näiteks tasustamine võib olla seotud müügitulu, puhaskasumi, ärikasumiga. Ettevõtte juhtkonda huvitavad ka teiste ettevõtete finantsaruanded. Näiteks investeerimisvõimaluste otsimisel võib finantsaruannete põhjal arvatud rentaablusnäitajate kaudu kindlaks teha, millises tegevusvaldkonnas on momendil kõrgeim rentaabluse tase. Kui ettevõtte sõltub olulisest tarnijast, on loomulik, et huvitatakse tarnija elujõulisusest. Tarnija rentaablusnäitajate teadmine võib kaasa aidata hinnasoodustuse tekkele. Kuid konkurentide finantsaruannete analüüsimise käigus saab kindlaks teha nende turuosa ja mõju turule. (Alver, Reinberg, 1999, lk 163-164)

Finantsaruannete analüüsil kasutatakse kolme põhilist lähenemismenetlust, kusjuures kõigil juhtudel võib parema ja kiirema mõistmise huvides kasutada andmete graafilist esitust. Aruannetes on enamasti toodud vaid rahalised absoluutnäitajad, võrdluseks on vaja leida ka suhtelised näitajad. Erinevad analüüsivormid on aruandluse horisontaalanalüüs, mis keskendub muutuste võrdlevale hindamisele rahalisel ja protsentuaalsel kujul, aruandluse vertikaalanalüüs, mis tegeleb üldistatud kujule viidud aruannete analüüsiga ja rahandussuhtarvude analüüs. (Rünkla 2003, lk 60)

Horisontaal- ja vertikaalanalüüsi nimetatakse trendianalüüsiks. Horisontaalanalüüs uurib erinevate aruannete dünaamikat perioodide lõikes (Sikk, 2012). Horisontaalanalüüsil võrreldakse erinevate aastate näitajate muutusi baasaasta näitajate suhtes ehk periooditi aset leidvaid muutusi (Kõomägi, 2006, lk 112). Selle abil on võimalik näha erinevate kirjete protsentuaalseid muutusi ning trende läbi aastate. (Defranco, Lattin, 2007, p. 60)

Kasumiaruande horisontaalne analüüs näitab tulude ja kulude kasvu. Kui kasumiaruanne on koostatud kululiikide, mitte funktsionaalse liigenduselõikes, näitab kasumiaruande horisontaalanalüüs milline kulu on erinev. (Ilisson, 2004, lk 79)

Vertikaalanalüüsil võrreldakse ühe aasta näitajat baasaastaga ehk vaadeldakse erinevate komponentide omavahelisi suhtelisi osatähtsusi. Sisuliselt analüüsitakse aruande sisemise struktuuri muutuste dünaamikat (Kõomägi, 2006, lk 112). Bilansi vertikaalne analüüs näitab bilansikirjete suhet bilansimahtu. Kasumiaruande vertikaalanalüüs näitab iga kirje suhet müügituludesse (Ilisson, 2004, lk 79). Bilansimaht ja müügikäive märgitakse 100% ja edasi määratakse kindlaks üksikute näitajate osakaal müügikäibest. Ehk tuuakse välja müügikäibe ühe euro jagunemine kululiikideks ja kasumiks, uuritakse struktuuri dünaamikat ja võrreldakse normidega. (Tearu, 2005, lk 17)

Rahandussuhtarvude arvutamine on põhiline finantsanalüüsi meetod, mille eesmärgiks on omavahel süsteemselt võrrelda erinevaid finantsanalüüsi eesmärgist tulenevalt valitud näitajaid (Zirnask, Karu, 2001, lk 240). Ühtlasi on oluliseks aspektiks hinnata suhtarvude trende, sest need annavad ülevaate, kas finantsiline olukord on paranemas või halvenemas (Brigham, 1994, p. 84). Arvutatud suhtarvud ei anna kuigi palju informatsiooni ettevõtte majandusliku olukorra kohta. Selleks, et tulemusi oleks võimalik mõista ja neile hinnangut anda, tuleb neid võrrelda üldtunnustatud kriteeriumitega või normidega, milleks võivad olla sama valdkonna keskmised näitajad ja nende alusel kujunenud kvartiilid ja mediaanid, konkurentide näitajad. (Tearu, 2005, lk 17)

Kokkuvõtvalt selgus, et finantsanalüüs on vajalik ettevõtte erinevate osapoolte jaoks nagu: juhtkond, omanikud, pangad, tarnijad, konkurendid kui ka töötajad. Saadud andmete põhjal on võimalik teha edasisi kasulikke finantsotsuseid. Finantsanalüüsi teostatakse majandusaasta aruannete alusel. Analüüsi teostamisel kasutatakse peamiselt rahandussuhtarve, mida võrreldakse ajalooliselt välja kujunenud näitajatega. Saadud tulemusi analüüsidest saadakse ülevaate ettevõtte hetkeolukorrast ning näitajate kaudu on võimalik teha ettepanekuid tulevikuks ettevõtte seisundi parendamiseks.

1.2 Finantsanalüüsi meetodid

Finantsanalüüsi põhjalikkus sõltub sellest, mis andmete põhjal on analüüs teostatud. Ettevõtte jaoks on oluline, et tulemused oleksid täpsed ning annaksid hinnangu. Finantsanalüüs ei ole ettevõtte jaoks kohustuslik, kuid omanike ja teiste huvigruppide

vaatest oluline. Finantsanalüüsis kasutatakse erinevaid finantsuhtarve, et anda hinnangud ettevõtte olukorra kohta.

Otsustada firma tervisliku seisundi üle vaid aruandeid lugedes ei ole õige. Vajalik on teada finantsuhtarve, kus finantsnäitajad on omavahel suhestatud loogiliste seoste abil. Leida aruannetest vastavad näitajad ja arvutada välja konkreetne suhtarv. Raamatupidaja igapäevatöö on registreerida teostatud majandustehingud. Saamaks terviklikku ülevaadet ettevõtte finantsseisundist, koostataksegi perioodiliselt aruandeid. (Milline 2008)

Ettevõtte efektiivsuse analüüsis kasutatavad suhtarvud võimaldavad anda hinnangut, kui efektiivselt on ettevõtte kasutanud oma varasid. Analüüsi käigus võrreldakse ettevõtte efektiivsust statistiliste andmetega. Ettevõtte varade liikumist ja suhtarve analüüsivad järgmised näitajad:

1. Varade käibevälde (DAH).
2. Põhivarade käibevälde (DFAH).
3. Debitoorse võlgnevuse käibevälde (DSO).
4. Varude käibevälde (DIH).
5. Kreditoorse võlgnevuse käibevälde (DAPO).
6. Ettevõtte finantseerimistsükkel (CCC).

Ettevõtte suhtarve võrreldakse Statistikaameti turvateenuseid pakkuvate ettevõtjate suhtarvudega ja üldtunnustatud kriteeriumitega.

Varade käibevälde (*day assets hold – DAH*) näitab keskmist varade käibimist päevades.

Valem arvutamiseks on järgmine (Kõomägi, 2006, lk 114):

$$DAH = \frac{360}{S/A} = \frac{360}{AT}, \quad (1)$$

kus S - müügikäive,

A - varad ehk aktiva kokku,

AT - varade käibesagedus.

Kuna Eesti statistikaamet ei esita varade käibevälte võrdlusandmeid, vaid andmed on varade käibesageduse kohta, tuleb varade käibevälde arvutada, kasutades järgmist valemit:

$$DAH_{1kv} = \frac{360}{AT_{3kv}} \quad (2)$$

Varade käibevälte tuletamiseks on võetud aluseks 2012-2014 Statistikaameti varade käibesageduse näitajad. Välte esimese kvartiili saamiseks tuleb kasutada kordaja kolmanda kvartiili näitajat ja kolmanda kvartiili puhul kordaja esimest kvartiili. Mediaani puhul jääb järjekord muutumatuks.

Põhivarade käibevälde (*days fixed assets hold- DFAH*) näitab keskmist põhivarade käibimist päevades. Arvutuskäik on järgmine (Samas, lk 115):

$$DFAH = \frac{360}{S/FA}, \quad (3)$$

kus FA - põhivarade jääkmaksumus.

Debitoorse võlgnevuse käibevälde (*days sales outstanding* ehk *DSO*) tähendab ostjatelt laekumata arvete konversiooniperioodi ja näitab keskmist nõuete laekumise aega perioodis. Valem (Kõomägi, 2006, lk 115):

$$DSO = \frac{AR}{S/360}, \quad (4)$$

kus AR - debitoorne võlgnevus ehk nõuded ostjate vastu.

Varude käibevälde ehk konversiooniperiood näitab aega päevades, mis kulub varudest kauba müügini ehk aega kauba ostmise ja müümise vahel. Valem (Samas, lk 116):

$$DIH = \frac{IRY}{S/360}, \quad (5)$$

kus IRY - varud.

Kreditoorse võlgnevuse käibevälde ehk tarnijate tasumata arvete konversiooniperiood näitab keskmist kreditoorse võlgnevuse maksetähtaega perioodis ehk mitme päeva pärast tasub ettevõtte tarnijatele ostetud kauba eest. Seda võib vaadelda ka kui aega päevades, mis jääb materjalide ostu ja materjalide eest tasumise vahele. Valem (Kõomägi, 2006, lk 117-118):

$$DAPO = \frac{AP}{VC/360}, \quad (6)$$

kus AP - kreditoorne võlgnevus ehk võlad tarnijale,

VC - müüdü toodangu kulu ehk statistikaameti mõistes materiaalsed kulud.

Ettevõtte finantseerimistsükkel ehk raha konversioonitsükkel näitab, mitu päeva jääb tarnijatele maksmise ja ostjatelt raha laekumise vahele. See on päevade arv, mille jooksul ettevõtte peab otsima täiendavaid rahalisi vahendeid, et finantseerida ettevõtte äritegevuse tsüklit tarnijatele maksmisest raha laekumiseni klientidelt. Valem (Kõomägi, 2006, lk 118):

$$CCC = DSO + DIH - DAPO \quad (7)$$

Likviidsuse ja maksevõime näitajad on ettevõtte jaoks olulised, kuna maksevõimetus on peamiseks ettevõtte pankrotistumise põhjuseks. Likviidsus näitab lühiajalist maksevõimet ning maksevõime all mõeldakse pikaajalist arvete tasumise võimet. Ettevõtte on maksevõimeline, kui tema varad ületavad kohustusi. Reeglina peaks olema võimalik katta lühiajalisi kohustusi käibevaradega. Ettevõtte võime lühiajalisi võlgu tähtajaliselt tasuda sõltub suuresti sellest, kas ettevõttel on küllaldaselt raha ja/või kergesti likviidsuseks tehtavat vara. Likviidsust planeerides tuleb teada selle seost tulususega. Suur likviidsus vähendab tulusust, samas ei ole likviidsus ja kasumi saamine konkureerivad siht-eesmärgid. Maksevõime tehakse kindlaks likviidsuskordaja ning kiire maksevalmiduse kordaja suhtarvudega.

Likviidsuskordaja ehk maksevõimekordaja hindab likviidsust kitsamalt, lähtudes üksnes likviidsusest varadest ehk näitab ettevõtte võimet katta oma kiireloomulisi kohustusi kreditoride ees varusid müümata. Arvutuskäik on järgmine (Peterson, Fabozzi, 2006, p. 105):

$$QR = \frac{CA - IRY}{CL}. \quad (8)$$

Maksevõimekordajale on kehtestatud üldtunnustatud kriteeriumid, mille kohaselt $QR \geq 0,9$ hea.

Kõige kitsamalt näitab likviidsust kiire maksevalmiduse kordaja ehk kassareservi määr. See näitab, millise osa lühiajalistest kohustustest on ettevõtte võimeline kohe tasuma. Suhtarvu valem on (Kõomägi, 2006, lk 124):

$$CAR = \frac{M}{CL}. \quad (9)$$

kus M – raha

CL – lühiajalised kohustused

Kiire maksevalmiduse kordaja puhul võib pidada heaks näitajat, mis on 0,3 ringis.

Ettevõtte maksevõimelisust näitab ka soliiduskordaja, mis on rohkem levinud Euroopas. Soliiduskordaja näitab omakapitaliseerituse taset, ehk siis omanike panust ettevõttesse. Arvutuskäik on järgmine (Kõomägi, 2006, lk 126):

$$SO = \frac{E}{A}, \quad (10)$$

kus E – omakapital,

A – varad.

Omakapitali rentaablus (return on equity- ROE) näitab aktsionäride investeeringute tasuvust ja võimaldab otsustada ettevõtte juhtimise efektiivsuse üle. Arvutuskäik on järgmine (Kõomägi, 2006, lk 128-129):

$$ROE = \frac{NI}{E}, \quad (11)$$

kus E - omakapital.

Varade rentaablus (return on assets-ROA) näitab ettevõtte varadesse tehtud investeeringute tasuvust. Sisuliselt saab teada, mitu rahaühikut kasumit on saadud igalt varadesse paigutatud rahaühikult. ROA vaatleb ettevõtte rentaablust üldiselt ja iseloomustab, kui efektiivselt oskab firma tegevjuhtkond nende kasutusse antud ressursse majandada. Arvutuskäik on järgmine (Peterson, Fabozzi, 2006, p. 112):

$$ROA = \frac{NI}{A}, \quad (12)$$

kus NI - puhaskasum.

Kui ROE mõõdab ainult firma omanikele ja aktsionäridele kuuluva omakapitali tootlikkust, siis ROA on pisut üldisem näitaja mõõdab kogu ettevõtte tootlikkust.

Käiberentaablus ehk tegevustulukus ehk marginaal (profit margin-PM) näitab müügi- käibe iga rahaühiku tasuvust. See näitab, mitu protsenti müügi- käibest jääb ettevõttele kasumiks.

Kuna käiberentaablust on võimalik arvutada puhaskasumi, kui ka ärikasumi taseme järgi, otsustasid autorid arvutused teha puhaskasumi järgi. Arvutuskäik on järgmine (Kõomägi, 2006, lk 128):

$$PM = \frac{NI}{S} \quad (13)$$

Omakapitali tasuvust on võimalik arvutada kasutades süvaanalüüsi metoodikat, millest üheks on Du- Point analüüs. *Du-Pont'i* võrrand võimaldab uurida puhastulu omakapitali kohta üksikute tegurite lõikes. Analüüsi abiga saab leida kolme suhtarvu mõjud omakapitali rentaablusele ning omakapitali rentaabluse ja varade rentaabluse vahelise seose. Valeml on järgmine (Kõomägi, 2006, lk 128-129):

$$ROE = \left(\frac{NI}{S}\right) \times \left(\frac{S}{A}\right) \times \left(\frac{A}{E}\right) = ROA \times \frac{A}{E} \quad (14)$$

ehk ROE= (kasumimarginaal) x (koguvarade käibekordaja) x (omandikordisti)

Ettevõtte analüüsi puhul tuleb arvutada ja võrrelda erinevaid näitajaid etteantud parameetritega. Tulemusi võrreldakse heaks tunnustatud näitajatega, mille abil on võimalik anda hinnanguid ettevõtte hetkelise seisukorra kohta. Samuti on võimalik teha järeldusi seni tehtud finantsotsuste kohta ettevõttes. Saadud info põhjal tehakse ka ettepanekud ettevõtte finantsseisundi parendamiseks.

Omakapitali analüüsi suhtarve kasutavad investorid investeerimisotsuste tegemisel ja omanikud juhtidele hinnangu andmisel. Aktsiakapitalis toimunud muudatusi kajastavad paremini järgmised suhtarvud:

1. Kasum aktsia kohta (earnings per share-EPS).
2. Aktsia raamatupidamisväärtus.

3. Dividendide väljamaksekindaja.

4. Säilitatud tulu määr.

Kasum aktsia kohta on arvutatud järgmise valemiga (Kõomägi, 2006, lk 126):

$$\text{EPS} = \frac{\text{NI}}{\text{CS}}, \quad (15)$$

kus CS – aktsiate arv

Kui puhaskasumi jagamisel aktsiatega saadi kasum aktsia kohta, siis omakapitali jagamisel aktsiate arvuga saadakse aktsia raamatupidamisväärtus (book value per share-BVPS). Arvutatakse valemiga :

$$\text{BVPS} = \frac{E}{\text{CS}} \quad . \quad (16)$$

Raamatupidamisväärtus näitab ettevõtte aktsiate bilansilist väärtust. Antud näitajat saaks kasutada ettevõtte tegeliku väärtuse hindamisel turuväärtusega juhul kui ettevõtte oleks börsil noteeritud.

Dividendide väljamaksekindaja (dividend payout ratio- d) näitab, kui suur osa kasumist on makstud välja dividendidena. Arvutuskäik on järgmine:

$$d = \frac{\text{DIV}}{\text{NI}} \quad . \quad (17)$$

Dividendide väljamaksekindajaga seondub otseselt ka säilitatud tulu määr (retained earnings ratio-RER), mis on arvutatav järgmiselt:

$$\text{RER} = 1 - d \quad . \quad (18)$$

Äritegevuse rahakäive on kogu ettevõtte rahakäibe võtmenäitaja. Enamus raha laekub ettevõtte äritegevusest. Investeerimisele on iseloomulik negatiivne rahajäägi muutus, kuna enamik ettevõtteid põhivaradesse ning teeb pikaajalisi investeeringuid. Finantseerimise rahakäibest nähtub kas ettevõtte tegevus on vajanud lisafinantseerimist või ei.

Suhtarvude põhjal analüüsi teostamisel on alati oluline välja arvutada pankrotiohu analüüs. Teoorias kasutatakse kahte pankrotiohu arvutamise mudelit.

Altmani Z-skoor mudel (Aruste, 2006, lk 48):

$$z = 6,56 * \frac{NWC}{A} + 3,26 * \frac{RE}{A} + 6,72 * \frac{EBIT}{A} + 1,05 \frac{E}{D}, \quad (19)$$

Altmani Z-skoori hindamiskriteeriumid on järgmised:

kui $Z > 2,6$, ettevõtte finantsiliselt tugev, pankrotti sattumine vähetõenäoline;

$1,1 < Z < 2,6$ pole võimalik öelda, kas ettevõttel on oht pankrotistuda või mitte;

$Z < 1,1$ ettevõttel on oht pankrotistuda.

T-skoori valem:

$$T = 2,44 * ROE + 0,348 * AT + 0,306 * CR, \quad (20)$$

kus AT – vara käibekordaja,

CR – lühiajaliste kohustuste kattekordaja.

T-skoori hindamiskriteeriumiks on 2,1 – kui T on madalam, tähendab see ettevõtte jaoks suurt tõenäosust pankrotistuda.

Kokkuvõtvalt selgus, et pankrotianalüüs on kindlasti finantsanalüüsi olulistest osadest, kuid selleks, et arvutustulemused oleksid ka ettevõtte huvigruppide jaoks positiivsed, peab eelkõige pidevalt tegelema ettevõtte finantsolukorra jälgimisega finantssuhtarvude analüüsi alusel. Finantsanalüüsis kasutatavad rahandussuhtarvud näitavad peamiselt ettevõtte rahakasutuse efektiivsust, varade rentaablust ning ettevõtte maksevõimet. Suhtarve võrreldakse üldtunnustatud kriteeriumitega, mille järgi antakse saadud tulemustele hinnangud. Olulisemad näitajad ettevõtte jaoks on varade rentaablus, mis otseselt näitab, kui efektiivselt on varadesse investeeritud. Ettevõtte omanike jaoks olulisim näitaja on aga omakapitali rentaablus, mis näitab aktsionäride investeeringute tasuvust ja võimaldab teha järeldusi ettevõtte finantsjuhtimise üle.

2. G4S EESTI AS TURUPOSITSIOON

2.1 Turvateenust pakkuvad ettevõtjad Eestis

Eesti turvasektor on eraettevõtjate hallata, va avalikud turvateenistused ning turul on olnud läbi aastate erinevaid ettevõtjaid. Tegutsevate ettevõtjate mitmekesisus on konkurentsi mõistes oluline, et ettevõtte püsiks konkurentsivõimeline ning arendaks pidevalt oma tooteid ja teenuseid. Aastakümnete möödudes on siiski Eestis kujunenud olukord, kus üks ettevõtte on haaranud enamuse turust endale.

Eestis on äriregistrisse kantud 122 turvateenust pakkuvat ettevõtet. G4S Eesti AS tegevus haldus- ja abitegevuste alla, täpsemalt turvatöö ja juurdlus. Turvatöö jaguneb omakorda (Registrite ja Infosüsteemide 2016):

1. Raha, väärtpaberite jm väärtasjade vedu soomussõidukiga.
2. Valve- ja turvateenused (nt valvepatrullide, valvekoerte, turvatöötajate, ihukaitsjate teenused; parkimis-, turva- ja läbipääsukontroll).
3. Polügraafiga (valedetektoriga) testimine.
4. Daktüloskopeerimine (sõrmejälgede võtmine).
5. Valvekoerte õpetamine.
6. Olulise infoga andmekandjate (paber, laserplaadid, arvuti diskid jne) turvaline hävitamine.

AS G4S Eesti suuremaks konkurendiks turul on ettevõtte USS Security Eesti AS. Antud firma käibeks on 15 130 771 ning teiste turvateenust pakkuvate firmade seas on ta teisel kohal. AS G4S Eesti on aga liidri positsioonis käibega 52 003 884 EUR. Kui võrrelda nende firmade kasumit, siis on vahe tunduvalt suurem, kuna USS Securityl on kahjum 99 813 EUR. Võrreldes eelnevate aastatega, siis on see kahjum aga vähenenud. Võrreldes 2013 aastaga on kahjum vähenenud 275 411 EUR võrra (vt lisa 5). Selle peamiseks põhjuseks on suuremate valveteenuse lepingute sõlmimine, näiteks: Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tehnikaülikool, OG Elektra ning Eesti Raudtee. Samuti on G4S Eesti AS suurim turvaettevõtte Eestis töötajate arvu poolest – 2649. Järgnevate ettevõtete töötajate arv jääb juba 1279 ja 532 juurde – vastavalt USS Security Eesti AS ning Securitas Eesti AS. Seega

töötab G4S Eesti AS-s rohkem töötajaid kui tema kahe lähima konkurendi juures. (vt tabel 1)

Tabel 1. Suurimad turvaettevõtted Eestis töötajate arvu järgi (Registrite ja Infosüsteemide Keskuse koduleht 2016):

Nimi	Töötajate arv	Käive (euro)	Kasum (euro)
AS G4S Eesti	2469	52 033 884	4 311 176
USS Security Eesti AS	1279	15 130 771	-99 813
Securitas Eesti Aktsiaselts	532	8 160 235	120 818
Skarabeus Julgestusteenistus OÜ	288	3 248 513	27 441
OÜ GRIFS	228	2 525 718	46 960
Ceasari Turvateenistuse Aktsiaselts	53	764 037	6 474
K-Valve OÜ	44	663 425	5 945
AS Turvamaailm	42	1 237 699	-173 599
OÜ Artocard	35	711 251	4 122
Citysec Security OÜ	30	409 499	-80 351

G4S Eesti AS on Eestis tegutsev kontsernina. G4S Eesti esindused asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis. G4S Eesti kontserni käive oli 2014. aastal 59,5 miljonit eurot ja töötajate arv üle 2600. G4Sil on üle 48 000 püsikliendi. G4Sile kuulub Eesti Turvaettevõtete Liidu andmete 42% Eesti turvaturust ja 50% Eesti valveteenuste turust. Oma hea maine klientide hulgas on G4S pälvinud eelkõige tänu teenuste ja teeninduse kvaliteedile. G4S Eestile on omistatud rahvusvaheline kvaliteedisertifikaat ISO 9001:2008. Selle nõudeid järgivad oma tegevuses kõik kontserni ettevõtted. G4S Eesti omab rahvusvahelist kindlustuspoliisi tegevusriskide vastutuse kohta summas 5 miljonit Inglise naela. 2009, 2010 ja 2011 aasta majandusandmete põhjal on AS G4S Eesti krediidiinfo reiting AAA. (G4S Eesti AS koduleht, 2016)

Tugevnev majanduskeskkond ning negatiivne riigi demograafiline trend jäävad endiselt mõjutama negatiivselt tööjõuturul tööjõu saadavust. Võttes arvesse tulubaasiga võrreldes kiiremini kasvavat üldist kulubaasi, jätkub suurärisklientide järk-järguline liikumine traditsiooniliselt mehitatud valve teenuselt tehnoloogiaga kombineeritud valveteenuste

lahendustele. Oluline on pikaajaliste mehitatud valve lepingute hinna-indekseerimise sidumine riikliku alampalga muutusega, mitte pelgalt tarbijahinnaindeksi muutusega. (AS G4S majandusaasta aruanne 2014)

Võrreldes 2013. aastaga kasvas ettevõtte 2014. aastal oluliselt. Seda nii kasvanud sisemise efektiivsuse najal, kui ka seetõttu, et 2014. aastal puudus võrreldes 2013. aastaga ühekordne kulu seoses G4S Eesti AS-i uue peakontori ja sularahakeskuse valmimisega 2013. aasta lõpus. Siiski, võttes arvesse kasvavaid tööjõukulusid eelkõige mehitatud valve, kuid ka tehnilise valve teenuse osas, jäi kasum allapoole 2012. aastate. (AS G4S majandusaasta aruanne 2014)

Ettevõtete investeeringute kasv kiireneb, kuna suureneb kindlustunne ja vajadus põhivara soetada. Majanduskasvu hoogustumise ja välisnõudluse elavnemisega kaasneb ettevõtetele vajadus lisatootmisvõimsuse järele. Tootmise tõhustamiseks tehtavate investeeringute osakaal seejuures suureneb. Ettevõtete võime oma äritegevust ja investeeringuid rahastada püsib prognoosiperioodi jooksul soodne, sest ettevõtted on kogunud puhvreid, ligipääs pangalaenudele on suhteliselt hea ja intressimäärad on madalad. Kasumite kasv suurendab ettevaates ettevõtete omavahendeid ja laenu-teenindamisvõimet. Lisaks toetavad investeeringute hoogustumist Euroopa Liidu uue eelarveperioodi vahendid. Investeeringute kasvu mõjutab siiski märkimisväärselt energeetikasektor, mille viimaste aastate kõrge investeeringute tase tõenäoliselt alaneb. Investeeringud suurenevad tagasihoidlikult, 1,7%, kuid kasv kiireneb 2017. aastal, 6%ni. Kuna investeeringute kosumine suurendab mõnevõrra ettevõtete laenu-teenindamisvõimet, kiireneb Eestis tegutsevatest pankadest ettevõtetele väljastatud laenude ja liisingute portfelli aastakasv 2017. aasta lõpuks ligikaudu 7%ni. Lisaks suureneb ka välismaalt võetud laenude maht. Ettevõtete võlakooormus SKP suhtes siiski eriti ei muutu. (Eesti Panga majandusprognoos 2015)

Kokkuvõtvalt selgus, et G4S Eesti AS on järk-järgult asunud investeerima teenitud raha ettevõttesse. Reinvesteering on ettevõtte jaoks oluline, et olla turul edaspidigi jätkusuutlik ning tehnoloogiliselt kaasajastatud ettevõtte, keda kliendid saaksid usaldada. Samuti kinnitab investeeringute soodsat perioodi Eesti panga prognoos, millest selgub, et ettevõtetele on piisavalt raha varutud. Samas arvesse võttes Eesti Panga prognoosi

järgnevatiks aastateks, on oluline jätkata investeeringutega tehnoloogilistesse uuendustesse, mis muudaksid valveteenused vähem mehitatuks. G4S Eesti AS tööjõukulud on suurimaks kulukohaks ettevõtte majandusaastaruannete põhjal. Seega on võimalik ettevõttel olla nii turu liider, kui ka uute trendide ja suundade teerajaja turvavaldkonnas. Ettevõttel on kõik eeldused olla järgnevatel aastatel edukas, suuremad arengud võtavad aega, kuna ka majandus on kriisist pigem aeglaselt taastunud.

2.2 G4S Eesti AS efektiivsus

G4S Eesti efektiivsuse arvutamisel kasutatakse majandusaasta aruandeid, mis on leitavad RIK andmebaasist. Arvutatud tulemusi võrreldakse Eesti Statistikaameti andmetega. Tulemuste põhjal saab teha ettevõtte finantsseisundi kohta järeldusi, mille alusel on võimalik anda soovitusi finantsseisundi parendamiseks.

Lisas 1 on teostatud kasumiaruande horisontaalanalüüs, milles kajastatakse finantsnäitajate muutumist vahemikus 2012-2014. Võrdluse baasaastaks on võetud aasta 2012. Lisas 2 on teostatud bilansi horisontaalanalüüs, milles võrreldakse samuti finantsnäitajate muutumist võrreldes baasaastaga.

Efektiivsuse suhtarvud arvutatakse valemitega alapeatükist 1.2. Saadud tulemusi võrreldakse näitajate ajalooliselt kujunenud tulemustega, mille põhjal on võimalik anda hinnanguid kas ettevõtte tegutseb efektiivselt ning millised valdkonnad vajavad parendamist.

Tabel 2. AS G4S efektiivsuse suhtarvud aastatel 2011-2014 (autori arvutused lisa 2 alusel)

Suhtarvud	2012	2013	2014
DAH	664	732	726
DFAH	18	29	28
DSO	35	604	624
DIH	4.91	6.12	10.53
DAPO	89	88	122
CCC	-37	519	510

AS G4S käibevalde oli 2012. aastal 664, mis tähendab, et ettevõtte asus antud näitajaga mediaani ja kolmanda kvartiili vahel, pigem mediaani ligidal. Järgnevatel aastatel on antud näitaja trend olnud kasvavas suunas ning 2014. aastal oli antud näitaja 726, mis

tähendab, et kulus 726 päeva, kui 1 vara all olev euro andis ühe müügikäibe euroG4S asub endiselt mediaani ja kolmanda kvartiili vahel. Suhtarvuga on väga hea asuda esimeses kvartiilis. Kuna ettevõtte tegevusharusse kuulub palju väga erinevat tüüpi tegevusalasid, siis ei ole antud suhtarv piisavalt objektiivne, et teha täpseid järeldusi. Varade käibevälte tuletamiseks on võetud aluseks 2012-2014 Statistikaameti varade käibesageduse näitajad. (vt tabel 2 ja 3)

Tabel 3. Statistikaameti haru keskmised varade käibevälte aastatel 2012-2014
(Allikas: Statistikaameti koduleht 2016)

Aasta/varade käibe- välde	1. kvartiil	Mediaan	3. kvartiil
2012	130,43	324,32	972,97
2013	120,81	315,79	1285,71
2014	101,41	271,73	1333,33

AS G4Sil kulub 2012. aastal 18 päeva, enne kui 1 materiaalse põhivara all olev euro annab ühe müügikäibe euro. 2013. aastal põhivarade käibevälde kasvas ja 2014. aastal kahanes, ning jäi kõrgemaks baasaastaga võrreldes, millest võib järeldada mõningast efektiivsuse langust. (vt tabel 2)

Tabel 4. Põhivarade käibevälte näitajad (Statistikaameti koduleht 2016)

Aasta/põhivarade käibevälde	1.kvartiil	Mediaan	3.kvartiil
2012	18,97	118	521,74
2013	27,97	154,51	818,18
2014	25,64	96	387,1

Kui antud näitajat võrrelda Statistikaameti vastava haru näitajatega, siis nähtub, et G4S asub esimesel vaadeldaval aastal esimesest kvartiilist allpool ning järgnevatel juba esimeses kvartiilis. Antud näitajaga on hea kuuluda just nimelt esimesse kvartiili, kuna siis on põhivarade kasutamine efektiivne. Põhivarade käibevälde on kolme aasta jooksul kasvanud, jõudes esimesse kvartiili, mis tähendab põhivarade efektiivsuse kasvu. (vt tabel 3)

2012. aastal oli debitoorse võlgnevuse käibevälde 34,59, mis tähendab, et kliendid tasusid ettevõttele keskmiselt 34 päeva jooksul. Järgnevatel aastatel välde kasvab, mis tähendab, et ettevõtte saab klientidelt raha kätte üha hiljem, kuid samas on kasv aeglustumas. (vt tabel 2) Statistikaameti andmetega võrreldes asub G4S kõigil kolmel aastal mediaani ja kolmanda kvartiili vahel, pigem mediaani lähedal. Taaskord tuleb tähelepanu juhtida, et tegevusharu on üsna lai ning nii näiteks on Statistikaameti esimese kvartiili näitaja läbivalt 0, mis tähendab, et kliendid tasuvad teenuse/toote eest kohe. (Statistikaameti koduleht 2016)

2012. aastal kulus AS G4S-l 18 päeva, enne kui ostetud varud maha suudeti müüa. Järgnevatel kahel aastal on antud näitaja kasvanud, mis tähendab, et varude müümiseks kulub rohkem päevi. 2014. aastal kulus selleks 10 päeva rohkem baasaastaga võrreldes. (vt tabel 2)

2012. aastal tasuti arved tarnijatele keskmiselt 89 päeva jooksul, mistõttu on ettevõttel võimalik kasutada odavat raha, kuna tarnijatele tasutakse oluliselt hiljem, kui klientidelt raha kätte saadakse. Järgmisel aastal antud näitaja püsis stabiilsena ning 2014. aastal kasvas näitaja 122 päevani. (vt tabel 2) Seega saab ettevõtte kasutada veelgi kauem odavat raha.

AS G4S-i raha konversioonitsükkel on negatiivne ehk ettevõtte pole vaja leida täiendavaid vahendeid, et tasuda tarnijatele. Põhjus seisneb selles, et kliendid tasuvad enne ettevõttele arvete eest, kui nemad peavad tasuma tarnijatele. Klientidelt raha laekumise ja tarnijatele tasumise vahel oli 2012. aastal -37 päeva (vt tabel 2).

Nagu efektiivsuse analüüsist selgus, on enamik ettevõtte efektiivsusnäitajad stabiilsel tasemel või kerge kasvutrendiga, mis tähendab et efektiivsus on vähesel määral halvenenud. Efektiivsuse näitajate halvenemise põhjuseks võib pidada majanduskriisi järgset aeglast taastumist. Efektiivsuse langust väljendab ka varude konversiooniperioodi kasvav trend, mis tähendab, et pikeneb aeg teenuste ostmise ja müümise vahel. Samas vähenes ettevõtte varade käibevalde, ehk ettevõtte varade tootlikkus kasvas.

Varade likviidsuse all mõeldakse ettevõtte varade võimet muutuda rahaks kui kõige likviidsemaks maksevahendiks. Likviidsus ja maksevõime on ettevõtete jaoks ühed olulisemad näitajad, kuna tihti on ettevõtete pankroti põhjuseks maksevõime puudumine. Likviidsus näitab lühiajalist maksevõimet ning maksevõime all mõeldakse pikaajalist arvete tasumise võimet. Ettevõtte on maksevõimeline, kui tema varad ületavad kohustusi. Reeglina peaks olema võimalik katta lühiajalisi kohustusi käibevaradega. Ettevõtte võime lühiajalisi võlgu tähtajaliselt tasuda sõltub suuresti sellest, kas ettevõtte on küllaldaselt raha ja/või kergesti likviidseks tehtavat vara. Likviidsust planeerides tuleb teada selle seost tulususega. Suur likviidsus vähendab tulusust, samas ei ole likviidsus ja kasumi saamine konkureerivad sihteesmärgid.

Ettevõtte on likviidne siis, kui puhaskäibekapital on positiivne. G4S puhul on antud näitaja vaadeldavatel aastatel tugevalt positiivne, olles analüüsitavael aastatel 69 ja 80 miljoni euro vahel. Seega on ettevõtte likviidne. Samuti on puhaskäibekapital näidanud aastast aastasse tõusvat trendi. Kuna negatiivne puhaskäibekapital näitab, et lühiajalist kapitali kasutatakse põhivara finantseerimiseks, siis võib järeldada, et G4S puhul seda ei tehta. Raha on ettevõtte kontol palju, mida on hakatud ka kasutama investeringute tarbeks, seega vastav näitaja on võrdlusaastatel vähenenud.

Likviidsuskordaja ehk maksevõimekordaja hindab likviidsust kitsamalt, lähtudes üksnes likviidsematest varadest ehk näitab ettevõtte võimet katta oma kiireloomulisi kohustusi

kreeditoride ees varusid müümata. Antud näitajale on kehtestatud üldtunnustatud kriteeriumid, mille kohaselt $QR \geq 0,9$ hea. G4S puhul on see number aga kolme aasta vältel 10 lähedal, viimasel aastal langes näitaja 5 ühiku võrra. Kui vaadata, mis selle põhjuseks, siis selgub et kõrge näitaja põhjuseks on eelkõige kõrge käibevara näitaja. Ka stabiilse trendi põhjuseks on aastate lõikes kasvav käibevara, kuid lühiajalised kohustused on aastate lõikes kasvanud ning varude hulk on püsinud stabiilne. Siiski ei ole need muutused piisavad, et peatada likviidsuskordaja kasvu. 2014. aastal olid G4S-i likviidsed varad 0,1 korda suuremad kui ettevõtte lühiajalised kohustused. Võrdluses statistikaameti suhtarvudega, on G4S-i likviidsuskordaja tugevalt madalamal kolmandast kvartiilist, mis 2014. aastal vastava tegevusala lõikes oli 6,48 (Statistikaameti koduleht 2016)

Kõige kitsamalt näitab likviidsust kiire maksevalmiduse kordaja ehk kassareservi määr. Antud suhtarvu puhul võib pidada heaks näitajat, mis on 0,3 ringis. G4S-il puuduvad lühiajalised finantsinvesteeringud 2012. aastal, kuid need tekkisid 2013. aastal. Suhtarv saadakse raha ja lühiajaliste kohustuste võrdlemisel. Ettevõtte saaks kõik oma lühiajalised kohustused rahaga kaetud. Ja veelgi – lühiajalised kohustused moodustavad keskmiselt kõigest kümnendikku rahast. Hea oleks antud näitaja siis, kui see oleks ligikaudu 0,3 ehk ettevõtte suudaks 30% lühiajalistest kohustustest kohe katta. 2012. aastal oleks G4S suutnud katta 975% ettevõtte lühiajalistest kohustustest. Nii suur number näitab ilmselgelt väga ebaotstarbekat rahajuhtimist ettevõttes. Siiski on järgnevatel aastatel antud number langenud 10%-ni. Antud juhul on muutus tekkinud lühiajaliste kohustuste kasvust ning raha vähenemisest arvelduskontol. Statistikaamet seda suhtarvu võrdluseks paraku ei arvuta.

Tabel 5. AS G4S likviidsusega seotud suhtarvud aastatel 2012-2014 (autori arvutused valemite nr 8 ja 9 alusel)

Suhtarv	2012	2013	2014
Likviidsuskordaja (QR)	10,36	10,36	4,81
Kiire maksevalmiduse kordaja (CAR)	9,75	0,71	0,10

Rentaablus on kasumi suhe mingisse teise näitajasse ehk sisuliselt jooksev tasuvus. Rentaabluse ehk koondefektiivsuse analüüs näitab omanikele, millised tegurid, millisel

määral on mõjutanud ettevõtte kasumi kujunemist. Omanike jaoks on oluline näha, kuidas kasum kujuneb, kuna selle põhjal on võimalik neil teha järeldused, kas ettevõtte juhtimine on olnud edukas ja mis näitaja mõjutab kasumi kujunemist enim. Järgnev tabel kajastab ettevõtte rentaabluusega seotud suhtarve, mille põhjal on teostatud ka ettevõtte rentaabluuse analüüs.

Tabel 6. AS G4S rentaabluuse suhtarvud aastatel 2012-2014 (autori arvutused valemite nr 12, 13 ja 14 alusel)

Suhtarv	2012	2013	2014
ROE	7,33%	1,39%	5,12%
ROA	6,70%	1,11%	4,11%
PM	12,37%	2,26%	8,29%

AS G4S omakapitali rentaabluus aastal 2012 oli 7,33% mis tähendab, et ettevõtte iga omakapitali all olev kroon suudab tekitada 7,33 senti kasumit. Kolme vaadeldava aasta jooksul on ROE aga näidanud selget langevat trendi, langedes 2014. aastaks 5,12 protsendini (vt tabel 6). Statistikaameti asendikeskmistega võrreldes asutakse aga kõigil aastatel mediaani ning esimese kvartiili vahel, pigem mediaani ligikal. viide Ettevõtte ROE vähenemine on tingitud üheaegselt nii aruandeaasta kasumi püsivast langusest, kui ka omakapitali pidevast ning märkimisväärsest suurenemisest.

Suurema ROE suhtarvuga ettevõtte ei pea olema parem kui väiksemaga. Osade majandusharude ROE võib olla väga kõrge, näiteks internetifirmade oma, kus omakapitali kohta kasum saab olla väga suur. Ning on ka palju majandusharusid, kus ROE on hästi väike, sest firma vajab tegevuseks suurt infrastruktuuri, näiteks naftatöötlemistehased. Siit võib järeldada, et suurema ROEga majandusharudes on suurem konkurentsirisk, sest oma toote või teenusega on lihtsam turule tulla (Defranco, Lattin, 2007, p. 60).

Kui ROE mõõdab ainult firma omanikele ja aktsionäridele kuuluva omakapitali tootlikkust, siis ROA on pisut üldisem näitaja mõõdab kogu ettevõtte tootlikkust. 2012. aastal oli AS G4S varade rentaabluus 6,70% mis tähendab, et üks vara all olev euro andis 6,70 senti kasumit. Sarnaselt ettevõtte omakapitali rentaabluusega on ka varade rentaabluus

vaadeldavate aastate jooksul langeva trendiga. 2014. aastaks oli AS G4S ROA langenud 4,11 protsendile (vt tabel 6).

Käiberentaablus ehk tegevustulukus ehk marginaal (profit margin-PM) näitab müügikäibe iga rahaühiku tasuvust. See näitab, mitu protsenti müügikäibest jääb ettevõttele kasumiks. Kuna käiberentaablust on võimalik arvutada puhaskasumi, kui ka ärikasumi taseme järgi, otsustasid autorid arvutused teha puhaskasumi järgi.

Arvutustest selgub, et 2012. aastal andis üks müügikäibe euro ettevõttele 12,37 senti tulu. (vt tabel 6) Samuti nagu ROA ja ROE puhul, esineb siingi selgelt langev trend. Languse põhjuseks võib tuua ettevõtte kasumi langemise. Statistikaameti asendikeskmistega võrreldes asutakse 2012. aastal mediaani ja kolmanda kvartiili vahel. viide Hea oleks kuuluda kolmandasse kvartiili. Langus on tingitud eelkõige ettevõtte kasumi vähenemisest.

Du-Pont'i analüüs on arvatud valemiga nr 14 majandusaasta aruannete põhjal. Lisas 3 on välja toodud *Du-Pont'i* puu arvutustest saadud tulemused, millest saab järeldada, et ROE näitaja on vaadeldava perioodi jooksul langenud ligi kaks korda.

Ettevõtte seisukohta arvestades on hea näitaja omandikordisti madal tase, kuna mida kõrgem oleks omandikordisti, seda suuremat tulu oleks võimalik teenida, kuid ka risk oleks kordades suurem. ROE muutust on kõige rohkem mõjutanud kasumimarginaali langus kõigil kolmel aastal, mida on mõjutanud müügikäibe ja puhaskasumi vähenemine kõikidel aastatel. Käibevara on igal aastal kasvanud, kuid koguvarade käibekordaja on siiski vähenenud, mis on tingitud müügikäibe langusest. *Du-Pont'i* puud analüüsides selgub ka, et kasumimarginaali langus tuleneb müügikäibe langusest. Igal aastal on vähenenud ka kogukulud, kuid sellest pole piisanud, et kasumimarginaali ühtlasel tasemel hoida. Varade käibekordaja puhul täheldab autor samuti langevat trendi, mis on samuti sõltuvuses müügikäibe langusest. Ettevõtte käibevara on küll igal aastal kasvanud, mis on pisut langust pidurdanud.

AS G4S kasum aktsia kohta oli 2012. aastal 4,42 eurot ning kahel järgneval aastal näitas langevat trendi. Kuna aktsiate arv on läbi perioodi stabiilne, siis näitaja muut on tingitud ettevõtte puhaskasumi muutumisest, antud juhul kasumi vähenemisest. Puhaskasumi

vähenevad omakorda on suuresti tingitud intressitulude vähenemisest, mis 1,3 miljonilt eurolt on langenud ligi poole võrra. (vt tabel 7)

Tabel 7. AS G4S omakapitali suhtarvud (autori arvutused valemite nr 15, 16, 17 ja 18 alusel)

Omakapitali suhtarvud	2012	2013	2014
EPS	4,42	0,84	3,24
BVPS	60,30	60,03	63,27
D	0%	0%	0%
RER	100%	100%	100%

AS G4S-l on kasum aktsia kohta iga aastaga vähenenud. 2012. aastal oli kasum ühe aktsia kohta 4,42 eurot ning 2014. aastal 3,24 eurot ja baasaastaga võrreldes on kasum aktsia kohta vähenenud ligikaudu 26% võrra. Erinevalt AS G4S kasumist aktsia kohta, ettevõtte aktsia raamatupidamisväärtus on kasvava trendiga. 2012. aastal oli see 60,30 eurot aktsia kohta ning 2014. aastaks on aktsia raamatupidamisväärtus tõusnud 5 protsendipunkti võrra. (vt tabel 7) Kuna siingi on aktsiate arv konstantne näitaja, siis sõltub suhtarv suuresti valemi nimetajas asuvast ettevõtte omakapitalist, mis vaadeldaval perioodil märkimisväärselt suureneb.

Tabel 8. AS G4S pankrotianalüüs (autori arvutused valemite nr 19 ja 20 alusel)

Näitaja	2012	2013	2014
Altmani Z	19,92	12,40	11,67
T-skoor	3,55	3,46	1,77

AS G4S pankrotianalüüs on teostatud valemite 19 ja 20 abil. Samuti selgub pankrotianalüüsist, et mõlema arvutuskäigu puhul on märgata langevat trendi, mis tähendab, et pankrotistumine on iga aastaga pigem tõenäoline, kuid siiski on näitajad piisavalt kõrged, et seda lähiajal ei juhtu. (vt tabel 8) Antud näitajad on ettevõtte jaoks olulised ning omanikud ega töötajad ei pea muretsema ettevõtte sulgemise pärast.

Kokkuvõtvalt selgus suhtarvude analüüsist, et G4S on 2012-2014 aastate jooksul säilitanud oma tulu, pigem on olnud trend kasumi kui ka teiste näitajate osas langev. Põhjusteks on peamiselt ettevõtte suuremad investeeringud 2013. ja 2014. aastal, mil panustati ettevõtte sularahakeskuse ehitusse suuremal määral raha. Sularahakeskuse

ehitustegevust on mainitud ka majandusaasta aruande mitteformaalses osas tegevuste kirjelduses. Samas on suutnud ettevõtte vaatamata majanduse aeglasele taastumisele säilitada oma senist efektiivsust. Varasem ebaefektiivne rahakasutus arvelduskontodel on suunatud investeringutesse, mis näitab ettevõtte jätkusuutlikkust ning juhtimisotsuste tulemusi. Antud finantsanalüüsi tulemustest saab seega järeldada, et G4S Eesti AS on ettevõtlusmaastikul efektiivne olnud ning suutnud säilitada oma kasumit ka aeglaselt kriisist taastuva majanduse mõjudest sõltumatult. Samas peab ettevõtte jälgima ka edaspidi hoolikalt oma rahakasutust ning jätkama investeringutega, et olla edaspidigi turvateenuste turul konkurentsivõimeline. Arvelduskontodel seisev raha ei ole ettevõtte jaoks kasulik ning seega on mõistlik hoida raha ringluses, et seeläbi teenida ettevõttele tulu.

KOKKUVÕTE

Ettevõtja eesmärk on oma majandusliku tegevusega teenida kasumit ning maksimeerida selle omanike rikkust. Selleks, et edu saavutada, on vaja teadmisi finantsvaldkonnast ning neid teadmisi tuleb oskuslikult rakendada. Informatsiooni ettevõtte finantsnäitajate kohta on võimalik saada ettevõtte finantsaruannetest.

Lõputöö uurimisobjektiks oli AS G4S Eesti, mis on suurima turuosaga turvaettevõtte Eesti turul. G4S tegevusharuks turvatöö v.a avalik korrakaitse.

Töö teema oli aktuaalne, kuna majandusaasta aruanne ei anna põhjalikku ülevaadet ettevõttes tehtud finantsotsuste efektiivsuse kohta ning lõputöös teostati finantsanalüüs. Lõputöö uudsuseks oli see, et teostati finantsanalüüs ühele suurimale turvaettevõttele, mille tulemuse põhjal saavad teadmisi jätkusuutlikuks arenguks ka teised turvaettevõtted.

Probleemiks oli see, et majandusaasta aruanded ei sisalda ettevõttes langetatud finantsjuhtimisotsuste kohta piisavalt sisukat informatsiooni ning edaspidiste otsuste tegemine oleks keeruline. Ettevõtte seisundile hinnangu andmine ainult turupositsiooni põhjal ei ole kindlasti ratsionaalne. Samuti ei saa teha edasisi finantsjuhtimisotsuseid ainult turuseisundi põhjal.

Lõputöö eesmärgiks oli anda hinnang G4S Eesti AS efektiivsusele. Eesmärk täideti läbi uurimisülesannete.

Esimeseks uurimisülesandeks oli finantsanalüüsi teoreetilise käsitluse ülevaade, millest selgus, et finantsanalüüs on vajalik ettevõtte erinevate osapoolte jaoks ning saadud andmete põhjal on võimalik teha edasisi finantsotsuseid. Finantsanalüüsi teostatakse majandusaasta aruannete alusel. Analüüsi teostamisel kasutatakse peamiselt rahandussuhtarve, mida võrreldakse ajalooliselt välja kujunenud näitajatega.

Teiseks uurimisülesandeks anti ülevaade FA meetoditest. Sealt selgus, et finantsanalüüsis kasutatavad rahandussuhtarvud näitavad peamiselt ettevõtte rahakasutuse efektiivsust, varade rentaablust ning ettevõtte maksevõimet. Olulisemad näitajad ettevõtte jaoks on varade rentaablus, mis otseselt näitab, kui efektiivselt on varadesse investeeritud.

Kolmandaks uurimisülesandeks oli võrrelda G4S Eesti AS positsiooni teiste turvateenust pakkuvate ettevõtete seas. Sellest selgus, et ettevõtte on Eestis tegutsev kontsernina. G4S Eesti esindused asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis. G4S Eesti kontserni käive oli 2014. aastal 59,5 miljonit eurot ja töötajate arv üle 2600. G4S'il on üle 48 000 püsikliendi. G4Sile kuulub Eesti Turvaettevõtete Liidu andmete 42% Eesti turvaturust ja 50% Eesti valveteenuste turust. AS G4S Eesti suuremaks konkurendiks turul on ettevõtte USS Security Eesti AS. Antud firma käibeks on 15 130 771 ning teiste turvateenust pakkuvate firmade seas on ta teisel kohal. AS G4S Eesti on aga liidri positsioonis käibega 52 003 884 EUR.

G4S Eesti AS on järk-järgult asunud investeerima teenitud raha ettevõttesse. Reinvesteerimine on ettevõtte jaoks oluline, et olla turul edaspidigi jätkusuutlik ning tehnoloogiliselt kaasajastatud ettevõtte, keda kliendid saaksid usaldada. Hetkel on G4S Eesti AS tööjõukulud suurimaks kulukohaks ettevõtte majandusaastaruannete põhjal. Ettevõttel on kõik eeldused olla järgnevatel aastatel edukas, suuremad arengud võtavad aega, kuna ka majandus on kriisist pigem aeglaselt taastunud.

Suhtarvude analüüsist selgus, et G4S on 2012-2014 aastate jooksul säilitanud oma tulu, pigem on olnud trend kasumi kui ka teiste näitajate osas langev. Põhjusteks on peamiselt ettevõtte suuremad investeeringud 2013. ja 2014. aastal, mil panustati ettevõtte sularahakeskuse ehitusse suuremal määral raha. Varasem ebaefektiivne rahakasutus arvelduskontodel on suunatud investeeringutesse, mis näitab ettevõtte jätkusuutlikkust ning juhtimisotsuste tulemusi. Finantsanalüüsi tulemustest saab järeldada, et G4S Eesti AS on ettevõtlusmaastikul efektiivne ning suutnud säilitada kasumit. Peamiselt on mõjutanud ettevõtte näitajaid 2013. aasta investeeringud sularahakeskuse ehitusse, mis on otseselt mõjutanud suhtarvude trende.

Edaspidi soovitatakse analüüsida G4S Eesti AS sularahakeskuse ehituse investeeringute tasuvust. Töö tulemusena saab anda hinnangud oluliste finantsjuhtimisotsuste kohta ning teha ettepanekuid edasisteks tegevusteks.

SUMMARY

The thesis research subject was the G4S Eesti AS, which has the largest market share in the Estonian security business market. G4S Security main branch of industry is security with the exception of public order.

The Title of this thesis is „Company's Efficiency, Based on the Example of G4S Eesti AS“. It is written in Estonian and contains two main chapters, both containing two subsections, which are fitted on 39 pages. The author has used 29 sources, which are referred to in the text.

The thesis subject is important because the annual report does not provide a comprehensive overview of the effectiveness of the company financial decisions and in the end of thesis was carried out the financial analysis. Financial analysis is necessary since the business environment of Estonia is constantly changing, and for its importance while bringing new products and services to the market.

The thesis novelty is that financial analysis it was carried out for one of the largest security company, the knowledge of this analysis is important for the sustainable development of other security companies. Annual financial statements do not include the financial management decisions and enough meaningful information make efficient decisions for the future.

The thesis objective was to evaluate the efficacy of G4S Eesti AS. The objective was carried out by research tasks.

The first research task was to review the theoretical approach of financial analysis, which showed that the financial analysis of the company is necessary for the various stakeholders, and the data obtained made possible to make further financial decisions. Financial analysis is carried out on the basis of the financial statements. The analysis will be used mainly in the financial ratios to be compared with historical figures. The results provide insight to the company's current situation and could be relied on to make proposals for improving the state of the company's future.

In Financial analysis methods sub-section, was ascertained that the analysis of bankruptcy is definitely essential element of the financial analysis, but in order to have the calculation results also positive for the company's stakeholders, it is important to constantly monitor financial ratios analysis. Financial ratios used in financial analysis show primarily the efficacy of the use of cash, asset profitability and solvency of the company. The most important indicators is return on assets for the company, which directly indicates how effectively are the assets invested. For the company's owners is the most important indicator return on equity, which shows the shareholders' return on investment, and allow to make conclusions on the company's financial management.

G4S Eesti AS has gradually started to reinvest the profit. Reinvestment is important for the company to be continually sustainable and technologically modernized enterprise who is trusted by customers. According to the G4S Eesti AS annual reports, the biggest cost is labor. The company has all the prerequisites to be successful in the coming years, the major developments take time, as the economy has recovered rather slowly from the crisis.

To conclude, the analysis showed the ratios of G4S has over the years maintained its revenue from 2012 to 2014, the trend has been rather decreasing in profits, as well as other indicators. The reasons are mainly the company's major investments in 2013 and 2014, the years in which the company made large investments in cash center construction. Funds which earlier were held ineffectively in bank accounts were then investment, which shows the company's management is looking for more sustainability. The analysis of the financial results can therefore conclude that G4S Eesti AS has been effective and able to maintain their profits and decreased the impact of the economic crisis. The large investments in the cash center construction in 2013 influenced the results of the analyzed ratios substantially enough, causing the trend in most of the indicators missing.

Therefore, the author proposes for the further research about the profitability of the investments into cash centre construction for the shareholder and stakeholders. It is then possible to make the conclude whether the financial management has made efficient decisions for the company.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

1. Alver, J., Reinberg, L. 1999. Juhtimisarvestus. Tallinn: Trükkal. 176 lk
2. Aruste, V. 2006. Finantsanalüüs ja planeerimine. Tallinn. 172 lk
3. AS G4S majandusaasta aruanne 2012. Äripäeva infopank. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://infopank.ee.ezproxy.utlib.ee/fail/a785ad73-c5eb-4162-b4af-77fb526597aa?g4s-eesti-as-2012.pdf> [Kasutatud 08.02.2016]
4. AS G4S majandusaasta aruanne 2013. Äripäeva infopank. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://infopank.ee.ezproxy.utlib.ee/fail/6dbdeb98-3cc4-4ddd-8074-fd48762ba837?g4s-eesti-as-2013.pdf> [Kasutatud: 08.02.2016]
5. AS G4S majandusaasta aruanne 2014. Äripäeva infopank. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://infopank.ee.ezproxy.utlib.ee/fail/0d988c93-fd70-4538-8cc4-03ceb8ce05df?g4s-eesti-as-2014.pdf> [Kasutatud 09.02.2016]
6. Brigham, E.F. 1994. Fundamentals of Financial Management. Seventh edition. The Dryen Press. Harcourt Grace College Publishers.
7. Bõtškova, J., Teearu, A. 1997. Ärirahandus. Tallinn: Coopers & Lybrand. 150 lk
8. Defranco, A., Lattin, T. 2007. Hospitality financial management. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
9. Eesti Panga majandusproгноos aastateks 2015-2017. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.eestipank.ee/publikatsioonid> [Kasutatud 01.02.2016]
10. G4S Eesti AS koduleht. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://www.g4s.ee/ettevottest/uldinfo> [Kasutatud 2.04.2016]
11. Ilisson, R. 2004. Finantsanalüüs- ja planeerimine. Tallinn: Nõu OÜ.
12. Justiitsministeeriumi Registrate ja Infosüsteemide Keskus,(2016), link...
13. Kõomägi, M. 2006. Ärirahandus. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
14. Mereste, U. 1987. Majandusanalüüsiteooria, Tallinn: Valgus. 306 lk.
15. Mereste, U. 2003. Majandusleksikon. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda
16. Peterson, P.P., Fabozzi F.J. 2006. Analysis of financial statements. Second Edition. New Jersey: John Wiley & Sons Inc.
17. Raamatupidamise seadus 2002. Riigi Teataja. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/125052012016> [Kasutatud: 02.04.2016]

18. Raamatupidamise seadus 2002. Riigi Teataja. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/125052012016> [Kasutatud: 02.04.2016]
19. Raudsepp, V. 1997. Finantsjuhtimine otsustajale. Tallinn: Külim. 237 lk.
20. Registrite ja Infosüsteemide Keskus. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://rik.ee> [Kasutatud 02.04.2016]
21. Ross, A., Westerfield, R. W., Jordan, B. D. 2006. Fundamentals of Corporate Finance. Boston: McGraw-Hill/Irwin.
22. Rünkla, J. 2003. Ärianalüüs. Tallinn: Külim
23. Sikk, R. Aastaruande koostamine ja analüüs. [Võrgumaterjal] Leitav: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:mBSzF5z-54rCsJ:materjalid.tmk.edu.ee/rita_sikk/Majandusarvestuse%2520alused%2520I%2520Tur/6.%2520Majandusaastaa_aruanne_ja_ana%5B1%5D.ppt+%&cd=1&hl=et&ct=clnk&gl=ee [Kasutatud: 02.04.2016]
24. Sloog, U. 2008. Milline on finantssuhtarvude roll varajaste hoiatusmärgidena ja kuidas suhtarvused tõlgendada. [Võrgumaterjal] Leitav: <http://raamatupidaja.ee/203984art> 02.04.2016 [Kasutatud: 02.04.2016]
25. Statistikaameti koduleht. 2016 [Võrgumaterjal] Leitav: [http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=EM024&ti=ETTEV%D5TETE+ASENDIKESKMISED+SUHTARVUD+\(KVARTIILID%2C+MEDIAAN\)+TEGEVUSALA+\(EMTAK+2008\)+J%C4RGI&path=../Database/Majandus/03Ettevetete_majandusnaitajad/04Ettevetete_suhtarvud/02Aastastatistika/&lang=2](http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=EM024&ti=ETTEV%D5TETE+ASENDIKESKMISED+SUHTARVUD+(KVARTIILID%2C+MEDIAAN)+TEGEVUSALA+(EMTAK+2008)+J%C4RGI&path=../Database/Majandus/03Ettevetete_majandusnaitajad/04Ettevetete_suhtarvud/02Aastastatistika/&lang=2) [Kasutatud 02.04.2016]
26. Zirnask, V., Karu, S. 2001. Rahakäibe juhtimine II osa. Tartu: Rafiko Kirjastus.
27. Teearu, A. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine. Tallinn: Pegasus.
28. Teearu, A., Krumm, E. 2005. Ettevõtte finantsjuhtimine. Tallinn: Kirjastus Pegasus.
29. Walters, M. Performance measurement systems – a case study of customer satisfaction. – Facilities, Volume 17, Number 3 / 4, 1999, pp. 97–104. 02.04.2016

LISAD

Lisa 1. AS G4S kasumiaruande horisontaalanalüüs

(Koostatud Majandusaasta aruannete põhjal, Äripäeva infopank 2012, 2013, 2014.)

Kasumiaruanne (SKEEM 1)	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Äritulud						
Müügitulu	47 528 452	49 321 055	52 033 884	100	104	109
Muud äritulud	659 777	271 564	211 241			
Kokku äritulud	48 188 229	49 592 619	52 245 125	100	103	108
Ärikulud						
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-5 782 358	-8 036 998	-8 817 591	100	139	152
Mitmesugused tegevuskulud	-8 363 242	-10 153 067	-8 084 056	100	121	97
Tööjukulud	-28 678 916	-29 625 852	-31 568 210	100	103	110
sh palgakulu	-21 496 311	-22 116 143	-23 533 950	100	103	109
sotsiaal- ja töötuskindlustusmaks	-1 286 733	-1 320 319	-1 452 484	100	103	113
Juhatuse liikme lahkumishüvitise eraldis						
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 294 786	-1 579 632	-1 706 925	100	122	132
Muud ärikulud	-195 506	-74 027	-125 921			
Kokku ärikulud	-44 314 808	-49 469 576	-50 302 703	100	112	114
Ärikasum (-kahjum)	3 873 421	123 043	1 942 422	100	3	50
Finantstulud ja -kulud						
Intressitulud	1 286 010	727 460	4 881			0
Intressikulud	0	0	0	100	ei saa	
Muud finantstulud ja -kulud	18 718	12 690	13 785			74
Kokku finantstulud ja -kulud	2 003 589	756 823	1 364 914	100	38	68
Kasum (kahjum) enne maksustamist	5 877 010	112 275	4 311 176	100	2	73
Aruandeaasta kasum (kahjum)	5 877 010	112 275	4 311 176	100	2	73

Lisa 2. AS G4S bilansi horisontaalanaliis

(Koostatud Majandusaasta aruannete põhjal, Äripäeva infopank 2012, 2013, 2014.)

BILANSS(eurodes)	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	2012	2013	2014
Aktiva (varad)						
Käibevara						
Raha	72 594 688	5 968 363	1 831 804	100	8	3
Lühiajalised finantsinvesteeringud						
Nõuded ja ettemaksed	4 562 405	82 845 747	90 231 525	100	1 816	1 978
Varud	280 045	60 266	207 948	100	22	74
Käibevara kokku	77 437 138	88 874 376	92 271 277	100	115	119
Põhivara						
Nõuded ja ettemaksed	26 092	834 252	810 074	100	3 197	3 105
Materiaalne põhivara	2 358 947	3 989 113	4 034 424	100	169	171
Immateriaalne põhivara	1 712 109	1 655 246	1 968 058	100	97	115
Põhivara kokku	4 097 148	6 478 611	6 812 556	100	158	166
Aktiva kokku	87 654 288	100 235 882	104 970 567	100	114	120
Passiva						
Kohustused						
Lühiajalised kohustused						
Võlad ja ettemaksed						
<i>sh võlad tarnijatele</i>	1 427 617	1 971 812	2 999 192	100	138	210
<i>võlad töövõtjatele</i>	2 178 891	2 200 920	2 656 141	100	101	122
<i>maksuvõlad</i>	2 528 311	2 648 969	2 836 786	100	105	112
<i>muud võlad</i>	847 061	10 532 768	9 827 017	100	1 243	1 160
Saadud ettemaksed	234 893	685 427	248 945	100	292	106
Eraldised	229 847	454 625	566 055	100	198	246
Kokku	7 216 773	18 039 896	18 568 081	100	250	257
Lühiajalised kohustused kokku	7 446 620	18 494 521	19 134 136	100	248	257
Pikaajalised kohustused						
Muud pikaajalised võlad	15 005	1 905 939	1 689 833	100	12 702	11 262
Pikaajalised kohustused kokku	15 005	1 905 939	1 689 833	100	12 702	11 262
Kohustused kokku	7 461 625	20 400 460	20 823 969	100	273	279
Aktsiakapital						
Aktsiakapital nimiväärtuses	798 000	798 000	798 000	100	100	100
Ülekurss	0	0	0	100	ei saa	ei saa
Kohustuslik reservkapial	85 003	85 003	85 003	100	100	100
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	73 432 650	77 840 114	78 952 419	100	106	108
Aruandeaasta kasum (kahjum)	5 877 010	1 112 275	4 311 176	100	19	73
Aktsiakapital kokku	80 192 663	79 835 392	84 146 598	100	100	105
Passiva kokku	87 654 288	100 235 852	104 970 567	100	114	120

Lisa 3. AS G4S Du-Pont'i puu

(Koostatud Majandusaasta aruannete põhjal, Äripäeva infopank 2012, 2013, 2014.)

